

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VI. Cùm dilecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

pionem obijcere potest, eaque probata obtinere. Præterea si Actor probavit, pecuniam tibi mutuo datam esse, tu excipiendo dicere potes, factum postea subsecutum fuisse de debito non petendo.

Nota III. Licet alioqui super exceptione peremptoria, & attinentibus ad illam non pronuntietur ante sententiam definitivam, ut diximus in *c. 1. de Ord. Cognis.* id tamen specialiter constitutum est in odium temerè opponentium peremptoriam exceptionem, quòd mox ubi in eius probatione defecerint, antequam sententia feratur, interlocutoriè condemnentur ad expensas, quas adversarius per id tempus induciarum facere debebat, alia verò ratio est, de exceptionibus dilatoriis aut emergentibus, cum enim de iis statim pronuntiarì debeat, antequam ulterius procedatur, aut sententia super causa principali feratur, ideò generatim de illis dici debet, si reus opponens exceptionem dilatoriam aut quasi dilatoriam seu emergentem, in eius probatione succumbat, mox adversario ad expensas præstandas, eadem interlocutoria sententia rectè convenienterque condemnari, ut hinc monet *Panorm. n. 12.* & sumitur ex *c. 1. de except. in 6.* quemadmodum & contumax prius non auditur, quam adversario expensas soluerit, quas facere ob eius tergiversationem debuit. *c. 1. h. t. in 6. l. Sancimus. 15. C. de iudicis.*

Nota IV. Si quis multam aut debitum ex delicto proveniens solvere non possit ob inopiam, tunc aliter v. g. in corpore puniendus est, juxta *l. 1. in fine. ff. de panis.* Unde sumptum est illud vulgatum: *Qui non habet in aere, luat in Corpore.*

CAPITVLVM VI.

Cùm dilecti.

PARAPHRASIS.

Contra electum Episcopum Leodicensem
Archidiaconus & Henricus Canonicus,

suo & aliorum Canonicorum nomine (quorum literæ de rato exhibitæ erant) crimina quædam objecerunt ad impediendam confirmationem eius tanquam indigni, cum autem Innocentius III. super his inquit mandasset, electus veluti gravatus à parte adversa appellavit, sed appellationem per sufficientes procuratores prosecutus non est, cum tamen pars adversa prosequi vellet, ex quo non levis contra electum orta erat suspicio, nihilominus Papa juris Ordinem servare volens, mandavit illi, ut usque ad Dominicam *Ego sum Pastor bonus*, per se, vel per procuratorem Pontifici se præsentaret, responsurus ad objecta; alioquin se processurum quatenus de jure poterit, quandoquidem terminus ille ut peremptorius assignatur: verum eo non comparente, pars adversa ipsèque Papa diu ultra terminum expectarunt; denique simplex nuntius advenit, excusationis tantum literas ferens, quòd videlicet nuntium & mandatum Papalem de comparando serò acceperit, ideòque tam brevi tempore venire non poterit; sed excusationem reiecit Pontifex, nam sicuti nuntium mittere poterat electus, ita & procuratorem destinare cum mandato respondendi. Proinde si mandetur alicui, ut veniat ad certum terminum, duo mandantur, & ut veniat, & ut ad diem præstitutam; quare si alterum non possit, quod secundarium est, implere, debet tamen satisfacere in principali, sicuti si debitor sis solutioni faciendæ ad diem S. Georgij, & tunc solvere non possis, debes nihilominus solvere postea, si possis. Propter hæc Pontifex electum judicavit contumacem fuisse, ideòque eum condemnat ad legitimas & moderatas expensas præstandas parti adversæ, ex eo tempore quo desideratâ illius præsentia, post interpositam ab ipso appellationem, citatio emanavit, & pars adversaria eundem expectare debuit.

SVM-

S V M M A R I V M.

1. De crimine, de quo non agitur criminaliter, agi potest per Procuratorem.
2. Citatus ad diem festum reus non eo sensu citatur, quod eo die festo in iudicio comparere debeat, sed quod ultra eum diem differre non possit suam in loco presentiam.
3. Mandatum de duobus, si observari non possit circa secundarium, observari tamen adhuc debet, circa principale.

1 **N**OTA I. Si agatur de crimine non criminaliter, videlicet ad depositionem promoti aliâve pœnam, aut ne aliquis promoveatur, tum agi potest per procuratorem. *c. Super his. 16. de Accusationibus.*

2 **N**OTA II. Citari aliquis potest, ut presentiam exhibeat vsque ad diem Dominicam aliudque festum, non enim sensus est, quod eo die in iudicio comparere debeat, sed quod ad comparandum in loco, temporis ei spatium conceditur terminandum die Dominica inclusivè.

3 **N**OTA III. Si duo alicui præcipiantur, unum principaliter, alterum secundariò, & si secundarium negligatur, aut servari non possit, debet tamen observari Principale, ita *Innoc. h. c. & explicavit l. 5. r. 6. c. 5. n. 8. in fine.* Supponitur autem in hoc casu, quod præceptum, v. g. Citatio sit legitima, nam si aliquis citaretur ad totam causam præfixo termino peremptorio, intra quem ipsum venire impossibile sit, tum omnino accedere non tenetur, uti hîc tradit *Panorm. n. 20. Arg. l. Aut qui. 5. ff. quod vi aut clam. junct. Bart. ibid.* Nam talis citatio irrita est, cum præceptum impossibile contineat.

4 **N**OTA IV. Contumax in comparando, solvere debet expensas moderatas quas interini adversarius expectando fecit. Ut dictum est. *c. proced. in fine.*

CAPITVLVM VII.

Cùm olim.

PARAPHRASIS.

Dorotheus Clericus cum Prælatorum Hi-

berniæ literis testimonialibus venit ad Cælestinum III. asserens se in Episcopum Roscensem electum esse, quem Papa, cum nemo se opponeret, consecrari iussit, postea verò Franciscus & Gaspar Monachi ad eundem Papam accedentes dixerunt se à Canonicis Ecclesiæ Roscensis electos fuisse in Episcopos, Dorotheum verò presentatis falsis literis consecrationem obtinuisse: quare Cælestinus III. causam iudicibus delegavit, eâ formâ, ut factâ inquisitione de processu electionis, si compererint Dorotheum canonicè electum fuisse, eum faciant pacificâ possessione gaudere; alioquin causam audiant inter Franciscum & Gasparem, & cuius electionem magis canonicam agnouerint, eum alteri præferant. Iudices illi Dorotheum tertio citârunt, & cum comparere nolle, processerunt in causâ inter Franciscum & Gasparem, atque Franciscum, quem ex Cleri Roscensis, ac populi testimonio, tum Regis quoque assertione legitimè electum agnoverunt, auctoritate Apostolicâ confirmari curârunt; maximè cum Capitulum Roscense Dorotheum se non elegisse constanter assereret; de Gaspare verò eligendo nunquam cogitasset. Interim dictus Dorotheus ad Sedem Apostolicam accedens, alias literas impetrauit, contra Franciscum, super quibusdam aliis gravaminibus atque injuriis; sed & Franciscus ad eandem Sedem venit, processum dictorum iudicum secum asserens. Pontifex misericorditer agere volens cum Dorotheo, Franciscum remisit ad iudices, cum Mandato, ut Dorotheum ad convincendam eius malitiam denudò citarent, si in Hiberniâ reperiri possit, concessâ ei facultate defensionis super jure electionis & confirmationis, consecutusque, quod si nuntius intra tres menses se non stiterit, ad consecrationem Francisci statim procedant; sin autem in Hibernia non fuerit inuentus, indulto ipsi